

У НУМАРЫ:

МОЛАДЗЬ СУСТРЭЛАСЯ З АМЕРЫКАНСКІМІ КАНГРЭСМЕНАМІ

Закраналіся пытанні пра небяспеку беларускаму суверэнітэту з боку Расіі.

Працяг на стар. 2

МІНГАРВЫКАНКАМ АДМОВІЎСЯ ЎСТАЛЁЎВАЦЬ МЕМАРЫЯЛЬНЫЯ ДОШКІ, ЗВЯЗАНЫЯ З БНР

"...Кожны эпізод мінулых дзён ушанаваць памятнымі знакамі на будынках горада Мінска немагчыма..."

Працяг на стар. 3

ВЫЙШЛА Ў СВЕТ 15-Я КНІГА З СЕРЫІ "БІБЛІЯТЭКА БАЦЬКАЎШЧЫНЫ"

Гэты вострасюжэтны раман вядомага пісьменніка Кастуся Акулы напісаны ў Канадзе, для канадскага чытача.

Працяг на стар. 4

У ЖНІЎНІ АДКРЫВАЕЦЦА МУЗЕЙ Б. КІТА Ў НАВАГРУДКУ

В. Іпатава і Л. Савік запачаткавалі стварэнне ў Навагрудку музея славутага сына беларускай зямлі, асветніка і навукоўца Б. Кіта.

Працяг на стар. 5

ТУМАННЫ АЛЬБІЁН НАВЕДАЛА КІРАЎНІЦТВА "БАЦЬКАЎШЧЫНЫ"

Працяг на стар. 6

АДКРЫЦЦЁ БЕЛАРУСКАГА ЗЯМЛЯЦТВА Ў МДІМС

Працяг на стар. 8

Боль народа - Чарнобыль

26 красавіка сумная дата для гісторыі Беларусі. 22 гады таму адбылася катастрофа на атамным рэактары Чарнобыльскай АЭС. Штогод дэманстрацыі апазіцыі збіраюць некалькі тысяч неабыхавых людзей па ўсёй краіне. У Мінску дэманстрацыі пад лозунгамі "Не - будаўніцтву АЭС!", "Злітуйцеся над нашай зямлёй!", "Мы супраць ядзернага рэактара!" сабраліся каля 2.000 чалавек. І гэта нягледзячы на тое, што за некалькі дзён да "Чарнобыльскага шляху" міліцыя за-

трымала ўвесь наклад налэпак, якія паведамлялі людзям пра час і месца акцыі. Асноўнымі патрабаваннямі дэманстрантаў быў заклік да ўладаў не замоўчваць на дзяржаўным узроўні наступствы аварыі на ЧАЭС, вярнуць ільготы ліквідатарам і пацярпелым ад аварыі, не будаваць уласную АЭС у Беларусі.

Збор адбыўся каля Акадэміі навук, дзе прайшоў мітынг з удзелам лідэраў апазіцыі, навукоўцаў, праваабаронцаў і грамадскіх актывістаў. Пасля мітыngu сябры Аб'яднанай грамадзянскай партыі пачалі з А. Лябедзькам і А. Мілінкевіч з паплечнікамі адмовіліся ісці на плошчу Бангалор, але гэта ніяк не паўплывала на далейшы працяг акцыі. Наперадзе калоны дэманстранты неслі ікону Божай Маці ахвяраў Чарнобыля і вялізарны транспарант "Чарнобыльскі Шлях". Шмат удзельнікаў акцыі пазакрывалі твары павязкамі са знакам радыяцыйнай бяспекі. Анархісты падчас шэсця білі ў барабаны.

А 17 гадзіне ўдзельнікі шляху дайшлі да канцавой кропкі маршруту - Царквы ў гонар іконы Божай Маці "Спагнанне загінуўшых, у памяць

аб ліквідатарых наступстваў Чарнобыльскай катастрофы". Там людзі памаліліся і паставілі свечы за тых, хто загінуў у выніку страшэннай тэхнагеннай катастрофы.

"Чарнобыльскі шлях" прайшоў не толькі ў Беларусі. 26 красавіка ў Нью-Ёрку (ЗША) Беларуска-амерыканскае задзіночанне і згуртавання беларускай моладзі ў Амерыцы зладзілі пікет каля Кансулята Рэспублікі Беларусь. Пасля мітыngu ад будынку Кансулята ўдзельнікі прайшлі шэсцем да пляцу насупраць Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, дзе акцыя працягнулася.

Беларускі маладзёвы рух Амерыкі таксама правёў пікетаванне каля будынку ААН. У дэманстрацыі ўдзельнічала каля 35 чалавек, якія прыехалі з розных куткоў Амерыкі - Нью-Ёрка, Нью-Джэрсі, Мэіна і іншых штатаў. На пікеце выступіў лідэр КПХ-БНФ Зянон Пазняк.

25 красавіка ў Львове (Украіна) Беларуская праваслаўная парафія св. Кірылы Тураўскага правяла беларускі Крыжовы шлях, на якім паміналі і ахвяраў Чарнобыля.

У Францыі прайшлі шматлікія мітынгі, прысвечаныя 22-й гадавіне Чарнобыльскай трагедыі. У Парыжы актывісты арганізацыі "Скончыць з ядзернай энэргіяй" у белых рэспіратарах сабраліся каля будынку парыжскай оперы. Удзельнікі трымалі траспаранты з надпісам "Чарнобыльская катастрофа не скончылася, людзі працягваюць паміраць".

Людзі ў белых рэспіратарах сабраліся таксама ў Ліёне. На мітынгу раздавалі таблеткі з ёдам для абароны ад "магчымага паўтору атамнай трагедыі". Усяго ў Францыі адбылося 130 акцый у памяць аб катастрофе на Чарнобыльскай АЭС.

Працяг на стар. 9

Адзначэнне юбілею БНР у свеце і ў Беларусі адбываецца вельмі шырока, таму працягваем знаёміць чытачоў з мерапрыемствамі, прымеркаванымі да гэтай знакавай падзеі.

БРУСЕЛЬ (БЕЛЬГІЯ)

27–31 сакавіка беларусы Бельгіі і Францыі праводзілі акцыі пратэсту супраць гвалтоўнага разгону мірных дэманстрантаў у Дзень Волі. Паліцыя дала дазвол на пікеты да таго часу, пакуль супрацоўнікі амбасады не прымуць петыцыю ад удзельнікаў пікетаў. “Які б дыктатарскі рэжым ні быў, калі б ён быў беларускі, дык ніколі б не ўчыніў такіх зверстваў у дачыненні да свайго народу. А для акупантаў вельмі важна, каб беларусы забыліся на слова “Незалежнасць”, – заявіў старшыня Беларуска-еўрапейскага задзіночання Зміцер Піменаў. – У амбасадзе нават петыцыю баяцца ад нас прымаць, каб не згубіць месца працы”.

Паводле “Радыё Свабода”

ВАШЫНГТОН (ЗША)

25 сакавіка сябры ЗБМА наведалі амерыканскі Кангрэс. Адбыліся сустрэчы, падчас якіх беларусы інфармавалі кангрэсменаў (непасрэдна і праз іх прадстаўнікоў) аб сітуацыі з правамі чалавека ў Беларусі; закраналіся пытанні пра небяспеку беларускаму суверэнітэту з боку Расіі. Таксама сябры ЗБМА інфармавалі кангрэсменаў пра парушэнні правоў хрысціян у Беларусі. У візіце ўдзельнічалі сябры ЗБМА з Нью-Ёрка, Лонг-Айленда і Нью-Джэрсі: Мікалай Цімашэнка, Мікіта Агароднік, Марына Пацічук, Аляксандра Макарук, Таццяна Ладоня, Андрэй Мядзведзік. Пасля афіцыйных візітаў адбылося ўскладанне кветак да помніка ахвярам камунізму. Сустрэчы з амерыканскімі кангрэсменамі і сенатарамі былі арганізаваны Галоўнай Управай і сябрамі БАЗА у Вашынгтоне.

Паводле Згуртавання беларускай моладзі ў Амерыцы

РЫГА (ЛАТВІЯ)

25 сакавіка беларусы Латвіі зладзілі беларускае свята ў будынку Асацыяцыі нацыяльна-культурных таварыстваў Латвіі. Да гэтай падзеі прымеркавана была і выстава, якая ладзілася ў будынку Асацыяцыі сябрамі творчай суполкі “Маю гонар”. На вечарыне БНР павіншавалі з юбілеем Наталлю Камілеўскую і з 80-годдзем доктара гістарычных навук, старшыню латвійскага аддзялення Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў прафесара Ілгу Апінэ. Падчас імпрэзаў угодкаў БНР выступіла маладая таленавітая спявачка Людміла Ігнатава, беларуска, якая нарадзілася і вырасла на латвійскай зямлі, і сваімі выступленнямі далучае суродзічаў і да спрадвечных каштоўнасцяў нашага народу, і да музычных шэдэўраў еўрапейскай культуры.

Паводле Латвійскага таварыства беларускай культуры “Світанак”

ГДАНЬСК (ПОЛЬША)

25 сакавіка ўсклалі кветкі да магіл Лукі Дзекуця-Малей, Серафімы Дзекуць-Малей і мастака Кузьмы Чурылы. Пасля ўскладання кветак удзельнікі Дня Волі прайшлі ў Стары горад да Dvor Artusa, дзе быў падняты бел-чырвона-белы сцяг. На прыступках Dvoru былі запалены свечкі. Для прысутных былі зачытаны тры Устаўныя граматы, а пасля ўсе праспявалі “Магутны божа” і “Мы выйдзем шчыльнымі радамі”. Раздавалі мінакам бел-чырвона-белыя стужкі і ўлёткі з інфармацыяй пра 25 сакавіка. На Гданьскім тэлебачанні былі паказаны рэпартажы пра БНР і святкаванне яе 90-годдзя беларусамі Гданьска.

Паводле інфармацыі з Гданьска

ВАРШАВА (ПОЛЬША)

30 сакавіка прайшоў канцэрт “Салідарныя з Беларуссю”.

Акцыя салідарнасці адбылася на Замкавай плошчы ў Варшаве, каля тысячы людзей прыйшлі на канцэрт. Падчас імпрэзы пад бел-чырвона-белымі сцягамі выступалі польскія гурты і беларускія рок-выканаўцы Лявон Вольскі, Зміцер Вайццюшкевіч,

Руся, Аляксандр Кулінковіч, Аляксандр Памідораў і “IQ 48”. На канцэрце прамаўлялі вядомы польскі кінарэжысёр Кшыштаф Зануссі, кіраўнік зачыненага ўладамі Беларускага гуманітарнага ліцэю Уладзімір Колас і ўдава зніклага ў Беларусі журналіста Святлана Завадская. У гэтым годзе канцэрт прайшоў пад лозунгам: “Беларуская мова – мова беларусаў”. Галоўная задача арганізатараў канцэрту – звярнуць увагу на праблему занябання беларускай мовы: закрыццё беларускамоўных газет і школ. Канцэрт трансляваўся ў жывым эфіры незалежнага тэлеканала “Белсат”, а таксама “Еўрапейскага радыё для Беларусі” і “Радыё Рацыя”.

Паводле “Харты-97”

ПОЗНАНЬ (ПОЛЬША)

Познаньскія беларусы ўрачыста адсвяткавалі 90-годдзе БНР. Адбылася лекцыя па гісторыі Беларускай Народнай Рэспублікі, якую прачытаў доктар Марэк Фігура, выкладчык Усходняга інстытуту. Пасля гэтага адбылася прэм’ера фільма “Беларускі Рэзыстанс”. Беларусы Познані напісалі таксама агульнанацыянальную дыктоўку, якую прачытаў Віталь Воранаў – старшыня Беларускага культурна-асветніцкага цэнтра. На прэзентацыі прысутнічаў пісьменнік і публіцыст Анатоль Маўчун, беларускія студэнты і прадстаўнікі Універсітэту імя Адама Міцкевіча.

Паводле Беларускага культурна-асветніцкага цэнтра

СЕВАСТОПаль (УКРАЇНА)

Беларусы Крыма адсвяткавалі 25 сакавіка з украінскімі сябрамі. 23 сакавіка Севастопальскае таварыства беларусаў імя Максіма Багдановіча “Пагоня” (СТБ) разам з украінскімі сябрамі ўсклалі кветкі на магілу паэта Максіма Багдановіча ў Ялце, тут жа адбыўся сход. Каля магілы беларускага паэта гучалі яго вершы, а таксама вершы на ўкраінскай, татарскай, літоўскай і латышскай мовах. А 25 сакавіка Дзень Волі сябры таварыства “Пагоня” адзначылі ў Севастопалі, на плошчы Нахімава. Там адбыўся пікет салідарнасці ў гонар 90-годдзя БНР, а таксама ў падтрымку палітзняволеных у Беларусі. Расцяжкі пад парывамі ветра нагадвалі ветразі, на якіх напісаныя словы: “Жыве Беларусь! Свабода! Незалежнасць! Дзяржаўнасць!”. Луналі ў паветры беларускія і ўкраінскія сцягі.

Паводле СТБ

90-годдзе БНР у Рызе (Латвія)

МІНГАРВЫКАНКАМ АДМОВІЎСЯ ЎСТАЛЁЎАЦЬ МЕМАРЫЯЛЬНЫЯ ДОШКІ, ЗВЯЗАНЫЯ З БНР

Сустаршыні Агульнанацыянальнага аргкамітэта па святкаванні 90-х угодкаў БНР атрымалі адказ ад начальніка ўпраўлення культуры Мінгарвыканкама У.М. Карачэўскага на зварот з нагоды ўшанавання мемарыяльнымі дошкамі мясцінаў, звязаных з дзейнасцю БНР.

“Паведамляем, што на будынку Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы ў 1961 годзе ўстаноўлена мемарыяльная шыльда, якая ўвекавечвае гістарычны падзеі снежня 1917 і лютага 1919 гадоў. У пачатку XX стагоддзя адбылося шмат знакавых гістарычных падзеяў, у тым ліку звязаных з дзейнасцю Рады БНР. Кожны эпизод мінулых дзён ушанаваць памятнымі знакамі на будынках горада Мінска немагчыма”.

Нагадаем, што ў канцы лютага сустаршыні Агульнанацыянальнага аргкамітэта па святкаванні 90-х угодкаў БНР Генадзь Бураўкін, Радзім Гарэцкі, Аляксей Марачкін звярнуліся з лістом да мэра сталіцы Міхаіла Паўлава з тым, каб ушанаваць 4 месцы ў Мінску, звязаныя з дзейнасцю БНР:

1. Тэатр імя Янкі Купалы (у зале якога ў снежні 1917 г. праходзіў Усебеларускі Кангрэс (з’езд) палітычных сілаў).

2. Музычны ліцэй (пл. Свабоды, 7, дзе ў 1918 г. у былой рэзідэнцыі расійскіх губернатараў была прыня-

тая Першая Устаўная грамата БНР).

3. Будынак № 9 па вул. Валадарскага, што на рагу з праспектам Незалежнасці (25 сакавіка 1918 г. тут Радай БНР была прынятая Трэцяя Устаўная грамата).

4. Рэспубліканскі дом працаўнікоў мастацтва на пр. Незалежнасці, 26 (дзе з 17 жніўня 1918 г. працавала Рада БНР).

Інфармацыйны цэнтр МГА

“ЗБС “Бацькаўшчына”

“БАЦЬКАЎШЧЫНА” ПРАЦЯГВАЕ ДЗЕЙНАСЦЬ ПА СВЯТКАВАННІ “ГОДА БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ”

Бард Зміцер Бартосік працягнуў свой тур па Беларусі, прымеркаваны да 90-годдзя БНР. 18 красавіка ў Гродна адбылася вечарына, на якой прэзентаваўся новы альбом “Дарога на Вільню”, у які ўвайшлі песні, напісаныя ў Вільні (1992-1993 гг.). Напачатку канцэрта адбылася прэзентацыя кнігі мастацтвазнаўца Сяргея Харэўскага “Гісторыя мастацтва і дойлідства Беларусі”. Запланаваны канцэрты Зміцера Бартосіка ў Нясвіжы, Баранавічах і Слоніме.

“Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” з’яўляецца таксама суарганізатарам сустрэч з чытачамі Уладзіміра Арлова і Вольгі Іпатавай. Так, у В. Іпатавай адбыліся сустрэчы з чытачамі Полацка, Маладэчна, Навагрудка, У. Арлоў сустрэўся са сваімі прыхільнікамі ў Мінску і Магілёве.

Інфармацыйны цэнтр МГА

“ЗБС “Бацькаўшчына”

У БРЭСЦЕ ЗАВЯРШЫЎСЯ ТУРНІР ПА МІНІ-ФУТБОЛЕ

Каманда “Звязда” (Партыя камуністаў беларуская) стала першым уладальнікам Кубка Незалежнасці па міні-футболе. Другое месца заняла каманда “Чорная зорка”, у склад якой уваходзілі прадстаўнікі анархістаў. Трэцяе месца — у каманды “Пагоня” Партыі БНФ. Усяго ў турніры прынялі ўдзел пяць каманд. Чацвёртае месца заняла каманда “Малая Грамада” БСДП (Грамада), пятае — футбалісты Свабоднага прафсаюзу беларусага.

“Кубак Незалежнасці па міні-футболе, прымеркаваны да Дня Волі, будзе праводзіцца кожны год”, — паведаміў адзін з арганізатараў У. Лазарэнкаў.

Паводле БелаПАН

ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ БНР

Беларуская інтэлігенцыя выступіла з ініцыятывай падрыхтаваць энцыклапедыю гісторыі БНР. Сёння ў грамадстве расце цікавасць да нацыянальнай гісторыі, у тым ліку і да БНР. Аднак інфармацыя пра БНР фрагментарная і моцна ідэалагізаваная. Выданне энцыклапедыі магло б выправіць сітуацыю. Ініцыятыва падрыхтоўкі энцыклапедыі гісторыі БНР была выпрацавана падчас урачыстага пасяджэння арганізацыйнага камітэта па стварэнні Інстытута нацыянальнай памяці ў Беларусі. Пры абмеркаванні даклада прафесара З.Шыбеі, прысвечанага міжнароднай дзейнасці БНР, узнікла думка аб выкарыстанні юбілею як нагоды для далейшага асэнсавання ролі БНР у беларускай гісторыі.

Паводле “Польскага радыё для замежжа”

СУД ЗА ЧЫРВОНАЕ ПАЛІТО І БЕЛЫЯ ПАВЕТРАНЫЯ ШАРЫКІ

За ўдзел у экскурсіі, прысвечанай 90-годдзю БНР, у Гомелі аштрафавалі актывістаў дэмакратычных палітычных партый Івана Адаменку і Дзмітрыя Кутасава, а таксама журналістку Тацяну Бублікаву. Ім прысудзілі штраф ад 525 да 700 тысяч рублёў.

Актывісты Аляксандр Працко і Святаслаў Шапавалаў правядуць за кратамі адпаведна 7 і 10 сутак адміністрацыйнага арышту. Усіх іх прызналі вінаватымі ва ўдзеле ў складзе арганізаванай групы грамадзян у вулічным шэсці і правядзенні пікету.

23 сакавіка каля 20-ці чалавек з чырвонымі і белымі паветранымі шарыкамі прайшлі ў Гомелі па месцах, звязаных з дзейнасцю міністра БНР Палуты Бадуновой. На 9 з іх тады былі складзеныя адміністрацыйныя пратаколы. Журналістку Тацяну Бублікаву пакаралі, нягледзячы на тое, што яна мела рэдакцыйнае заданне газеты “Товарищ” падрыхтаваць матэрыял пра экскурсію. Ёй у віну ставіліся два белых паветраных шарыкі, прывязаных да сумкі. Суддзя падкрэсліў, што паліто ў журналіста было чырвонае, таму колеравая гама атрымалася “апазіцыйнай”.

Паводле БелаПАН

ГЛЫБОЦКІ РАЙВЫКАНКАМ ЗАГАДАЎ ЗНЯЦЬ ДОШКУ Ў ГОНАР ДУЖ-ДУШЭЎСКАГА

Кіраўнік аддзела ЖКГ Глыбоцкага райвыканкама Юрый Семяннікаў 25 сакавіка распарадзіўся зняць мемарыяльную дошку, устаноўленую 23 сакавіка мясцовымі дэмакратычнымі актывістамі ў гонар дзеяча БНР Клаўдзія Дуж-Душэўскага.

Ю. Семяннікаў лічыць, што дошка была ўстаноўлена без дазволу райвыканкама. Нягледзячы на тое, што гаспадар дома № 22 па вуліцы Горкага асабіста даў дазвол на размяшчэнне на сцяне яго дома мемарыяльнай дошкі ў гонар К. Дуж-Душэўскага і не выказаў ніякіх прэтэнзій да мяцовых актывістаў, некаторыя з іх былі выкліканы да ўчастковага інспектара. Супрацоўнік міліцыі цікавіўся, на якія сродкі выраблена мемарыяльная дошка, а таксама каму належыць аўтарства ідэі.

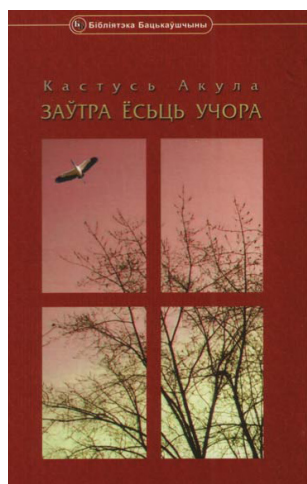
Ахвяраванні на мемарыяльную дошку ў гонар палітычнага дзеяча БНР збіралі мясцовыя актывісты Партыі БНФ.

Паводле БелаПАН

ВЫЙШЛА Ё СВЕТ 15-Я КНІГА З СЕРЫІ “БІБЛІЯТЭКА БАЦЬКАЎШЧЫНЫ”

Кастусь Акула. Заўтра ёсць учора : раман / Пер. з англійскай, прадм. Ірыны Варабей. — Мінск : Медисонт, 2008. — 200 с. — (Бібліятэка Бацькаўшчыны; кн. 15).

Гэты вострасюжэтны раман вядомага пісьменніка напісаны ў Канадзе, для канадскага чытача. Аўтар распавядае аб складаным лёсе беларускай жанчыны на фоне гістарычных падзей у Беларусі часоў Другой сусветнай вайны. Гераіня рамана Марыя Каравай, страціўшы сваю сям’ю і цудам выжыўшы пасля двух расстрэлаў (немцамі і партызанамі),

англамоўны твор аўтара. Выданне — адметнае для Беларусі. Па-першае,

воляй лёсу апынулася ў Канадзе, дзе сустрэла забойцу сваёй сям’і. Вера і бязвер’е, хрысціянская пакорлівасць і барацьба за волю, міласэрнасць і помста — тыя адвечныя маральныя дyleмы, якія даводзіцца вырашаць Марыі, як і ўсяму яе народу, і якія не страцілі сваёй актуальнасці для яго і сёння.

“Заўтра ёсць учора” — адзіны англамоўны твор аўтара. Выданне — адметнае для Беларусі. Па-першае,

гэта другое выданне твораў К.Акулы на Беларусі, першым быў раман “Змагарныя дарогі”, выдадзены ў 1994 годзе. Па-другое, гэта першае беларускамоўнае выданне рамана “Заўтра ёсць учора”. Па-трэцяе, гэта аўтарызаваны пераклад: Ірына Варабей узгадняла з Кастусём Акулам перакладзены раман. На жаль, аўтар не дачакаўся выхаду кнігі ў Беларусі, ён памёр 29 студзеня 2008 года ў Таронта.

Выданне кнігі стала магчымым дзякуючы намаганням Ірыны Варабей (Канада), Вольгі Качан (Аўстралія) і Ірэны Каляды-Смірновай (ЗША).

Інфармацыйны цэнтр МГА
“ЗБС “Бацькаўшчына”

Дзіцячая літаратура

Мілі А.А. Віня-Пых / Пер. з англійскай Віталія Воранава. [Познань, 2007] — Выдавецтва В. Воранава “Белы крумкач”. — 128 с.

Кніга “Віня-Пых” выдадзена ў Польшчы, у новым беларускім выдавецтве “Белы Крумкач”, для якога яна стала першай.

Выданне аздоблена арыгінальнымі, каляровымі малюнкамі брытанца Эрнеста Шэпарда ад 1926 г., якія на радзіме Пыха прызнаны класічнымі.

Так, Віня-Пых атрымаў новае гучнае беларускае імя: Віня — Вініпег — гэта мядзведзіца, у гонар якой быў названы, а Пых атрымалася з пагарджальнага водгуку “рооһ” (бел. “пыхкаць”, “пыхаць”). Рускамоўны “Крыстофер Робін” па-беларуску таксама завецца інакш: Крыштусь Родзька. Дарэчы, у Расіі дзеці ведаюць Вінні-Пуха, у Гішпаніі — Вінны-Пуха, у Швецыі — Налле-Пуха, у Латвіі — Вінніс-Пукса, у Польшчы — Кубуса Пухатку (у Варшаве нават ёсць вуліца з гэткай назвай!), у Чэхіі — Мэвдвіду Пу. Дзеткі Венгры сябруюць з Мічымачо, Даніі — з Петэрам Плюсам, Нарвегіі — з Оле Брумам. Але ўсё гэта ён — Winnie-the-Pooh.

Непасрэдна пераклад заняў каля года, а тры гады пайшло на падрыхтоўку выдання: збор сродкаў і набыццё ў спадкаемцаў брытанскага пісьменніка адпаведных

правоў. Па словах Воранава, вельмі дапамаглі польскія нездзяржаўныя арганізацыі, якія выступаюць за адраджэнне беларускай мовы. Адаптаваў кнігу для дзіцячага ўспрымання дапамагла Інэса Кур’ян. В.Воранаў кажа, што беларускі пераклад адрозніваецца ад рускага, які быў падрыхтаваны на дзіцячым узроўні і “не ўзнімаў сур’ёзных пытанняў”. Віня-Пых павінен прыйсціся да спадобы як дзецям, так і дарослым.

У красавіку 2008 г. прыгоды мядзведзяніцы на тарашкевіцы з’явіліся ў крамах Беларусі. Але пазней кніга будзе перавыдадзена на афіцыйнай беларускай мове. Прэзентацыя кнігі ўжо адбылася ў шэрагу беларускіх гарадоў, а таксама ў Маскве, Вільні, Варшаве, Познані, Празе.

Паводле “Нашай Нівы”,
“Беларускіх навінаў”

Астрыд Ліндгрэн. Піпі ДоўгаяПанчоха / Пер. з шведскай Зміцера Плакса — Мінск: Зміцер Колас, 2008. — 176 с.: іл.

Першы пераклад бестселера Астрыд Ліндгрэн “Піпі ДоўгаяПанчоха” на беларускую мову выйшаў з дазволу шведскага агенцтва “Сальткрокан” у выдавецтве Зміцера Коласа накладам 2 тысячы асобнікаў. На прэзентацыі 10 красавіка ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі новую кнігу першай прадставіла чытачам дачка пісьменніцы Карын Нюман.

“Піпі перакладзеная на 63 мовы, беларуская мова — 64-я, і толькі на трох мовах яе завуць неак інакш — па-французску, па-партугальску і па-арабску. Чаму па-руску яе называюць Пэпі, гэта пытанне не да мяне”, — кажа перакладчык кнігі Зміцер Плакс.

Выдаўцы абралі за мэта захавання асаблівасці шведскага выдання: арыгінальныя ілюстрацыі дацкай мастачкі Інгрыд Ванг Нюман, тая ж вокладка і вельмі блізкі да шведскага дызайн. Ды і пераклад месцамі літаральны.

Піпі непадобная да савецкага Васкі Трубачова альбо Цімура і ягонай каманды. Для паваеннай Швецыі, дзе дзяўчаткі насілі ружовае і слухаліся дарослых, гэтае шалёнае дзяўчо ў вялізных чаравіках таксама было нечаканасцю. Цяпер сацыёлагі сцвярджаюць: з Піпі распачалася эмансipaцыя шведскіх жанчын. Пакуль дарослыя шукаюць сэнс у існаванні Піпі, дзеці проста зачараваныя ёю. “Я правяраў на сваім сыне. Ён быў першым слухачом, таму што чытаць ён яшчэ не ўмеў. Яму вельмі спадабалася. Ён смяяўся”, — засведчыў перакладчык З. Плакс.

Паводле радыё
“Нямецкая хваля”

Барыс Кіт

Барыс Кіт 6 красавіка адзначыў сваё 98-годдзе. Шматлікія віншаванні атрымліваў у гэты дзень вядомы навуковец, і хаця зараз ён жыве ў Нямеччыне, яго сям'я паходзіць з вёскі Агароднікі, што на Навагрудчыне. Нарадзіўся Б.Кіт у Пецярбургу, але пачатковую адукацыю атрымаў на радзіме ў Навагрудку ў беларускай гімназіі. У 1933 г. скончыў фізіка-матэматычны факультэт Віленскага ўніверсітэта са ступенню магістра матэматыкі, пачаў выкладаць у Беларускай гімназіі ў Наваградку, а ў 1939 г. стаў яе дырэктарам. У 1940 г. заняў пасаду акруговага інспектара Баранавіцкай навучальнай акругі, арганізаваў пачатковыя і сярэднія школы ў Баранавіцкім, Слоніўскім, Валожынскім і Ваўкавыскім раёнах. Б. Кіт быў актыўным удзельнікам беларускага нацыянальнага руху ў Заходняй Беларусі. Ён быў звязаны з Беларускай хрысціянскай дэмакратыяй, Таварыствам беларускай школы, Беларускай сялянска-работніцкай Грамадой. Падчас гітлераўскай акупацыі, узначальваючы семінарыю і школу ў Паставах і Маладзечне, ён ратаваў беларускую моладзь ад вывазу ў Германію. Ратуючыся ад сталінскай дыктатуры, паспытаўшы, што такое паланізацыя, русіфікацыя, фашысцкая акупацыя, пры якой, трапіўшы ў рукі гестапа, ён ледзь не загінуў, у канцы 1940-х вучоны стаў грамадзянінам ЗША.

Сёння яго імя вядомае навуковай супольнасці свету дзякуючы яго працам па касмічнай праграме ЗША. З сярэдзіны 1960-х гадоў Б. Кіт удзельнічаў у падрыхтоўцы першых амерыканскіх касмічных і ракетных сістэм. Як эксперт па астранаўтыцы ЗША ён прымаў удзел у міжнародных з'ездах, перамовах ЗША і СССР аб наладжванні паміж імі супрацоўніцтва ў галіне касмічных даследаванняў. 25 год удзельнічаў у амерыканскіх касмічных даследаваннях, першым разлічыў прынцыпы выкарыстання вадароду як паліва для касмічных ракет, аб'ездзіў з лекцыямі амаль усе краіны свету.

Б. Кіт з'яўляецца аўтарам шматлікіх артыкулаў па тэарэтычных пытаннях ракетнай тэхнікі і касмічных даследаванняў, першага ў гісторыі навукі падручніка па ракетнай тэхніцы і ракетным паліве, кнігі "Гісторыя і сучасны стан савецкай астранаўтыкі", а таксама артыкулаў па гісторыі навукі і

педагагіцы. У 1983 г. ён абараніў дысертцыю па гісторыі матэматыкі і атрымаў дыплом доктара філасофіі Рэгенсбургскага ўніверсітэта.

Веды Б. Кіта высока ацэнены ў свеце. Ён старэйшы сябра Амерыканскага астранаўтычнага таварыства, ганаровы сябра Брытанскага міжпланетнага таварыства, сябра Дырэктарыята нямецкага Астранаўтычнага таварыства, сябра камітэта гісторыі Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі (Парыж). Яму нададзена званне заслужанага прафесара Мэрылендскага ўніверсітэта. Таварыства імя Германа Обэрта (ФРГ) узнагародзіла Б. Кіта залатым медалём за заслугі ў галіне астранаўтыкі.

Прабыўшы больш за паўвека за

межамі Беларусі, валодаючы еўрапейскімі мовамі, ён толькі беларускую прызнае роднай, увесь час размаўляе на ёй, лічыць яе самай прыгожай, мілагучнай, здатнай канкураваць з асноўнымі еўрапейскімі. На пачатку 1990-х, калі Беларусь стала незалежнай, ён адным з першых прыехаў на радзіму, пачаў як настаўнік (на сустрэчу з ім у 1992 г. зляцеліся яго шматлікія былыя вучні з Вільні, Мінска, Навагрудка, Паставаў, Глыбокага, Маладзечна, Гродна) ажыццяўляць планы стварэння Беларускага нацыянальнага ўніверсітэта (на ўзор еўрапейскіх). Разам са сваім адвакатам разаслаў сотні лістоў-праспектаў фундацыям у пошуках спонсараў. Але затым многае ў Беларусі зноў змянілася.

Б. Кіту прысвечаны верш В.Іпатавай "Настаўнік", дзве кнігі беларускай пісьменніцы Л. Савік "Вяртанне" і "Космас беларуса", карціна А. Крывенкі "Барыс Кіт і Васіль Быкаў" і іншыя творы. В.Быкаў напісаў "Аповяды Барыса Кіта, расказаныя ім самім", якую ён выдаў у 2004 г. у Нямеччыне. Знакаміты пісьменнік дапамагаў знакамітаму вучонаму пісаць біяграфію. Імя Б. Кіта закладзена ў "капсуле часу" лепшых вучоных сусветнай касманаўтыкі, якая замуравана ў сцяне амерыканскага Капітолія (будзе адкрыта толькі праз 500 год).

Працяг на стар.10

У ЖНІЎНІ АДКРЫВАЕЦЦА МУЗЕЙ Б. КІТА Ў НАВАГРУДКУ

15 сакавіка пісьменніцы В.Іпатава і Л. Савік запаткавалі стварэнне ў Навагрудку музея славутага сына беларускай зямлі, асветніка і навукоўца Б. Кіта. Рашэнне аб стварэнні музея прынялі гарадскія ўлады і адвалялі пад яго даволі сімвалічнае месца – памяшканне ў будынку былой беларускай наваградскай гімназіі, дзе вучыўся славуты навукоўца; зараз гэта дзейная сярэдняя школа № 1. Б.Кіт таксама з'яўляецца ганаровым грамадзянінам Навагрудка.

Быў адзначаны ў школе і 98-гадовы юбілей Б. Кіта. У Навагрудскі гісторыка-краязнаўчы музей у 2007 г. ужо былі перададзены каля 200 матэрыялаў з асабістага архіву. Гэта яго публікацыі, перапіска, граматы і дыпламы Міжнароднай федэрацыі астранаўтаў. Усяго ў музеі сабрана на дадзены момант каля 600 экспанатаў, перададзеных Б. Кітам, сярод якіх асабістыя рэчы,

фотаздымкі, узнагароды. Але было вырашана пашырыць экспазіцыю і стварыць музей, куды не толькі ўвойдуць звесткі пра кола сяброў і аднакласнікаў Б. Кіта, але будзе размешчана і інфармацыя пра тых выпускнікоў, якія пазней праславілі гімназію.

В. Іпатава і Л. Савік, аўтары кніг і шматлікіх аповесцяў пра Б. Кіта, распавялі школьнікам пра этапы будаўніцтва гімназіі, якую бацькі стваралі за свае ўласныя грошы, каб дзеці атрымалі адукацыю на беларускай мове.

Разам з імі ў святкаванні юбілею Б. Кіта ўдзельнічаў мастак У.Гладкоў, які вельмі цікавіцца асобай навукоўца і шмат працаваў над стварэннем экспазіцыі.

Запланавана адкрыццё музея на жнівень, напярэдадні новага навучальнага года.

*Інфармацыйны цэнтр МГА
"ЗБС "Бацькаўшчына"*

Туманны Альбіён наведала кіраўніцтва “Бацькаўшчыны”

З 27 сакавіка па 2 красавіка старшыня “Згуртавання беларусаў свету “Бацькаўшчына” Алена Макоўская, намесніца старшыні Ніна Шыдлоўская, сябра Вялікай Рады, паэт Генадзь Бураўкін з жонкай

набажэнства ў Беларускім культурна-рэлігійным цэнтры, якое скончылася малітвай за беларускі народ, прачытанай айцом Аляксандрам Надсанам. Пасля службы адбылася сустрэча беларусаў Вялікабрытаніі

Геніюш, у якой яна знаходзілася ў ссыльцы. Беларусы наведаль архіўны аддзел, дзе захоўваюцца арыгінал Статута ВКЛ, кітабы (рэлігійныя кнігі беларускіх татараў, напісаныя на беларускай мове арабскім пісьмом), старажытныя беларускія кнігі.

“Бацькаўшчына” ўдзячная айцу Надсану за перадачу ўнікальных кніг для бібліятэкі беларускай дыяспары, якую Згуртаванне працягвае фармаваць. Сярод выданняў – часопісы “Моладзь”, “Зважай”, выданне архіваў БНР, кнігі паваяеннай хвалі эміграцыі.

*Інфармацыйны цэнтр МГА
“ЗБС “Бацькаўшчына”*

У музейнай зале Бібліятэкі імя Ф. Скарыны ў Лондане

Юліяй па запрашэнні “Згуртавання беларусаў Вялікай Брытаніі” наведаль Лондан. У рамках візіту кіраўніцтва “Бацькаўшчыны” ўзяло ўдзел у святкаванні 90-годдзя БНР, а таксама сустрэлася з выбітнымі прадстаўнікамі беларускай дыспары.

Так, 28 сакавіка з нагоды 90-годдзя абвяшчэння незалежнасці БНР адбыўся ўрачысты прыём у лонданскім гатэлі “Мэрыёт”, побач з брытанскім парламентам. У святкаванні бралі ўдзел не толькі беларусы з Лондана, але і з бліжэйшых гарадоў. З вітальнымі словам да прысутных звярнуліся старшыня Рады БНР Івонка Сурвіла, старшыня ЗБВБ Алена Міхалюк, былы амбасадар Брытаніі ў Мінску Браян Бэнэт, старшыня Англа-беларускага таварыства Джэймс Дынглі. Ад Беларусі выступілі Г. Бураўкін, А.Макоўская. Падчас святкавання ўгодкаў БНР адбылася прэзентацыя музычнага альбому “Дзень Волі – 90 год”, запісанага Нінай Эванс і Сержуком Вінаградавым.

30 сакавіка прайшло святочнае

з гасцямі з Беларусі. Мікола Пачкаеў, намеснік старшыні ЗБВБ, прывітаў прысутных, падкрэсліўшы вялікую ролю беларусаў замежжа ў захаванні ідэалаў 25 Сакавіка, а таксама выказаў удзячнасць за працу тым у Беларусі, хто падзяляе гэтыя ідэалы. Г. Бураўкін прачытаў новыя вершы, а таксама ўрывац з паэмы, прысвечанай Францішку Багушэвічу. А. Макоўская і Н.Шыдлоўская распавялі пра дзейнасць “ЗБС “Бацькаўшчына”. Захоплены вершамі Г. Бураўкіна, беларуска-цыганскі паэт з Лондана Вальдэмар Калінін прачытаў свой твор, прысвечаны Беларусі, на дзвюх мовах – беларускай і цыганскай.

1 красавіка адбылася сустрэча з апостальскім візітарам для беларусаў-каталікоў усходняга абраду ў замежжы айцом А. Надсанам. Сустрэча адбылася ў Бібліятэцы імя Ф. Скарыны ў Лондане, якая была заснавана а. Надсанам у 1971г. Гаспадар бібліятэкі ласкава пазнаёміў беларускую дэлегацыю з унікальнымі экспанатамі музея, сярод якіх слупкі паясы, што захоўваюцца толькі ў яго фондах, пашпарты БНР, кашуля Ларысы

БЕЛАРУСКІ КАЛЯНДАР ПАМЯТНЫХ ДАТ НА ТРАВЕНЬ 2008 Г.

8 траўня – 125 гадоў таму, у 1883 г. нарадзіўся Сцяпан Некрашэвіч, беларускі мовазнаўца, акадэмік Акадэміі навук Беларусі.

9 траўня – 55 гадоў таму, у 1953г. выйшаў першы нумар часопіса “Малодосць”.

10 траўня – 125 гадоў таму, у 1883 г. нарадзіўся Янка Маўр (сапр. Фёдарэў Іван Міхайлавіч), пісьменнік, адзін з пачынальнікаў беларускай дзіцячай літаратуры, заслужаны дзеяч культуры Беларусі.

23 траўня – 835 гадоў таму, у 1173 г. у Ерусаліме памерла Ефрасіння Полацкая, полацкая князеўна, беларуская святая. У 1187 г. яе мощы былі перанесены ў Кіева-Пячэрскую лаўру, а ў пачатку XX ст. – у Полацк.

24 траўня – Дзень славянскага пісьменства і культуры.

25 траўня – 75 гадоў таму, у 1933г. адкрыўся Беларускі дзяржаўны тэатр оперы і балета (з 1940г. – Вялікі; з 1964 г. – акадэмічны; з 1994 г. – Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета Рэспублікі Беларусь; з 1996г. – Нацыянальны акадэмічны тэатр балета Рэспублікі Беларусь і Нацыянальны акадэмічны тэатр оперы Рэспублікі Беларусь).

7 чэрвеня – 445 гадоў таму, у 1563 Жыгімонт II Аўгуст выдаў Віленскі прывілей, які параўнаў у правах праваслаўных і каталікоў у Вялікім княстве Літоўскім.

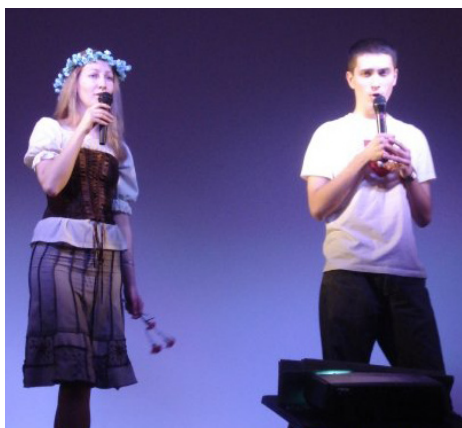
БРУСЕЛЬ (БЕЛЬГІЯ)

“Еўрапейскі фонд дэмакратыі і партнёрства” створаны ў Бруселі. Яго мэта – падтрымка дэмакратыі ў свеце, у тым ліку ў Тыбеце, Беларусі і Кубе. “У Кітаі, Беларусі, Бірме і Зімбабве еўрапейцы абавязаныя падтрымліваць людзей, якія змагаюцца за правы чалавека”, – сказаў ганаровы прэзідэнт фонду Вацлаў Гавел. Апрача чэшскага прэзідэнта, у фондзе будуць працаваць былы прэзідэнт Нямецчыны Рыхард фон Вайцзэкер, былы старшыня еўрапейскай камісіі Жак Дэло, былыя міністры замежных спраў Даніі і Галандыі. Фонд плануе ажыццяўляць рашэнні Еўразвязу і ўласныя праекты і абяцае быць менш фармальнай і больш гнуткай інстытуцыяй.

Паводле газеты “Пагоня”

БУДАПЕШТ (ВЕНГРЫЯ)

Міжнародны фэст Цэнтральна-еўрапейскага ўніверсітэта. 15 сакавіка 2008 г. студэнты, якія навучаюцца ў гэтай установе,

Выступ беларускіх студэнтаў на фэсце ў Венгрыі

прэзентавалі свае краіны. Прэзентацыі рабілі каманды Беларусі, Украіны, Малдовы, Расіі, Сербіі, Македоніі, Албаніі, Азербайджана ды Казахстана. Беларусамі былі абраныя песні “Купалінка” (спявалі акапэлай) і “Простыя Словы” (пад гітару) у суправаджэнні англійскіх субыттраў вершаванага перакладу. Акрамя песняў студэнты прапанавалі відэа-прэзентацыю Беларусі пад музыку “Старога Ольсы” (“Там за халмом”). Пасля прэзентацый кожная краіна прадставіла на дэгустацыю стравы сваёй нацыянальнай кухні. Беларуская каманда атрымала за ўдзел у мерапрыемстве кубак-прыз.

Беларускае згуртаванне ў Венгрыі імя Стэфана Баторыя (ЗБВ) адкрыла свой сайт.

Азнаёміцца можна вось па гэтай спасылцы: <http://belhungary.wordpress.com/> На сайце можна знайсці артыкулы па вугорскай кухні, па беларусістыцы ў Будапешце, а таксама азнаёміцца з дзейнасцю беларусаў у Будапешце.

Паводле ЗБВ

ВІНСФЭЛД (ЗША)

Адкрыццё беларускага даследчага цэнтра.

Цэнтр адкрыўся пры Паўднёва-Заходнім каледжы. У прэзентацыі ўдзельнічалі старшыня Рады БНР Івонка Сурвілла, экс-старшыня Вярхоўнага Савету Беларусі Станіслаў Шушкевіч. У гонар гэтай падзеі над каледжам былі ўзнятыя сцягі краінаў Еўрасаюзу, ЗША, Канады, а таксама бел-чырвона-белы сцяг. У планах цэнтру таксама выдавецкая дзейнасць. Падчас адкрыцця цэнтру адбылася прэзентацыя кнігі канадскай даследчыцы, прафесара Універсітэту Ватэрло Зінаіды Гімпельвіч “Беларуска-яўрэйскія пісьменнікі XX стагоддзя”. Пры цэнтры створаныя бібліятэка і архіў, куды перададзеныя ўжо і кнігі з бібліятэкі “Радые Свабода”.

Паводле “Радые Свабода”

НЬЮ-ЁРК (ЗША)

Адбылася прэзентацыя кніг Зянона і Галіны Пазнякоў.

20 красавіка ў грамадскай царкоўнай залі Кафедральнага сабора святога Кірылы Тураўскага адбылася прэзентацыя кніг: Зянона Пазняка – “Развагі. Канцэпцыя новага Беларускага Адраджэння, кн.1, артыкулы і матэрыялы (1990 – III.1996)” і Галіны Пазняк “Беларусь у сэрцы”. Кнігі выдадзеныя і аддрукаваныя ў Варшаве выдавецтвам “Беларускія Ведамасці” і ТБК у Вільні ў 2007 годзе.

Паводле сайта “Праўда”

МАНРЭАЛЬ (КАНАДА)

Прэм’ера фільма “Урок беларускай мовы”.

Прэм’ерны паказ дакументальнага фільма Міраслава Дэмбіцкага адбыўся ў рамках “Міжнароднага фестывалю фільмаў правоў асобы” ў горадзе Манрэаль (правінцыя Квебек). Фільм дэманстраваўся ў секцыі кінафестывалю “Свабода выказвання” разам з фільмам пра

прэзідэнта Ірана Махмуда Ахмадзінежада. Дакументальная стужка “Урок беларускай мовы” расказвае пра падзеі выбарчай кампаніі 2006г., калі тысячы маладых людзей выйшлі на несанкцыянаваную акцыю пратэсту супраць вынікаў галасавання ў цэнтр Мінска. Дакументальны фільм “Урок беларускай мовы” атрымаў 19 узнагародаў на разнастайных міжнародных конкурсах і фестывалях.

Паводле “Нашай Нівы”

ВІЛЬНЯ (ЛІТВА)

Адноўлена выданне газеты.

РУНЬ

Беларуская газета ў Вільні

Першы выпуск газеты пабачыў свет 11 гадоў таму. Але апошнія чатыры гады былі вельмі цяжкімі для газеты, не толькі фінансавы, але з прычыны пэўных ваганняў ўнутры рэдакцыі. Але новая плынь здолела скаардынавацца і збіраецца ўмацаваць надалей здабыты за 11 год імідж газеты ў беларускім свеце. Рэдакцыя спадзяецца, што новае ў газеце будзе толькі пазітыўнай спробай актуалізаваць змест выдання, наблізіць “Рунь” да сучаснасці.

Паводле “Руні”

Фотавыстава “Еўропа вачыма беларусаў”.

З такой назвай адкрылася выстава 14 красавіка ў рамках “Еўрапейскага тыдня”. На выставе былі прадстаўлены працы студэнтаў Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта, якія рабіліся ў розных краінах Еўропы, маюць сацыяльную, філасофскую накіраванасць, адлюстроўваюць бачанне Еўропы вачыма беларускіх студэнтаў. “Еўрапейскі тыдзень” – міжкультурны студэнцкі праект, у якім прынялі ўдзел каля 50 студэнтаў і проста маладых людзей з актыўнай жыццёвай пазіцыяй з Беларусі, Літвы, Германіі, Польшчы і Фінляндыі.

Паводле “Еўрапейскага радые для Беларусі”

ВАРШАВА (ПОЛЬШЧА)

Ушанаванне 214-гадавіны паўстання Касцюшкі.

19 красавіка ў Варшаве адбыліся

мерапрыемствы, арганізаваныя Польшскім фондам імя Т. Касцюшкі і Таварыствам пабудовы помніка Т. Касцюшку ў Варшаве. Урачыстая служба прайшла ў палявым касцёле Войска Польскага, ускладанне кветак да ўрны з сэрцам Т. Касцюшкі – у Каралеўскім замку ў Варшаве, а таксама адбылася інсцэнізацыя ваенна-гістарычнымі клубамі з Польшчы касцюшкаўскага паўстання. Ва ўскладанні кветак да ўрны з сэрцам Т. Касцюшкі ў Малахітавай зале Каралеўскага замку прынялі ўдзел прадстаўнікі Канцэлярыі Прэзідэнта Польшчы, Міністэрства абароны Польшчы, мэры Варшавы, Пасол Беларусі Павел Латушка, прадстаўнікі Брэсцкага аблвыканкама, польскіх грамадскіх арганізацый, ліцэяў і школ.

*Паводле прэс-службы
Пасольства Беларусі ў Польшчы*

ІРКУЦК (РАСІЯ)

26 красавіка адбыўся VIII З'езд Рэгіянальнай грамадскай арганізацыі “Іркуцкае таварыства беларускай культуры імя Яна Чэрскага” (ІТБК). За 12 год дзейнасці ІТБК правяла велізарную працу – праводзіліся мерапрыемствы, з дапамогай якіх вялікая колькасць людзей далучылася да дзейнасці арганізацыі. На сённяшні дзень ІТБК вядзе працу па 19 асноўных накірунках, створана 10 аддзяленняў па Іркуцкай вобласці.

12 красавіка ІТБК правяло “Гуканне Вясы”. Наўмысна да селятняга гукання было развучана шмат новых гукальных песен, карагодаў і танцаў, у тым ліку “бранль”. Паглядзець на беларускае свята прыйшло каля 60 чалавек моладзі. Ды і месца для гукання прываблівала сваёй прыгажосцю – за плацінай на ўзгорку. Стануўчы зарад энэргіі атрымалі не толькі ўдзельнікі мерапрыемства, але і гледачы.

*“Іркуцкае таварыства
беларускай культуры імя Яна
Чэрскага”*

МАСКВА (РАСІЯ)

16 красавіка створана ініцыятыва “Салідарнасць з Беларуссю”. Ініцыятыва накіравана галоўным чынам на кансалідацыю расійскіх грамадскіх і праваабарончых арганізацый, дзеля аператыўнага інфармавання і прыцягвання ўвагі расійскай і сусветнай грамадскасці да сістэматычных парушэнняў правоў чалавека ў Беларусі, а таксама дзеля

аператыўнага рэагавання на выпадкі крымінальнага пераследу грамадскіх і палітычных актывістаў, пераводу гаспадарчых і адміністрацыйных спраў у крымінальныя, узнікнення ці смярцей пры нявысветленых абставінах апазіцыйных палітыкаў, бізнесоўцаў і прадпрыемальнікаў.

4 красавіка адбылося адкрыццё беларускага зямляцтва ў МДІМС.

На першым пасяджэнні беларускага зямляцтва Маскоўскага дзяржаўнага інстытута міжнародных стасункаў Міністэрства замежных спраў Расійскай Федэрацыі прысутнічалі другі сакратар аддзела па гуманітарнай працы і сувязях з суайчыннікамі беларускай амбасады ў РФ Э.В. Бірыла, дэкан па працы з замежнымі студэнтамі У.М. Шышкін, намеснік дэкана па працы з замежнымі студэнтамі Ю.В. Фененка, дацэнт кафедры палітычнай тэорыі МДІМС МЗС РФ К. Коктыш, старшыня Рады зямляцтваў МДІМС Ю. Кофнар, каардынатары Беларускага зямляцтва Масквы Я. Маркаў і А. Чайчыц.

*Паводле сайта
“Беларуская Масква”*

КІЕЎ (УКРАЇНА)

Малітвы за Беларусь.

У цэнтры ўвагі ўкраінскага Хрысціянскага руху аказалася сітуацыя са свабодай веравызнання ў Беларусі, а таксама з царквой “Новае жыццё” і яе пастарам Вячаславам Ганчарэнкам. Акрамя таго, епіскапы ўкраінскіх пратэстанцкіх канфесій, што ўваходзяць ва Украінскую міжцаркоўную раду, прынялі адкрыты зварот у падтрымку беларускіх хрысціян. Епіскапы 15 дэнамінацый падпісалі адкрыты ліст, у якім адзначаюць: “Мы заяўляем пра сваё абурэнне падобнымі дзеяннямі беларускіх дзяржаўных органаў, якія падварагаюць рэпрэсіям веруючых людзей толькі за тое, што яны маюць адвагу абараняць свае правы”. Гэты зварот будзе дасланы ў шэраг дзяржаўных інстанцый Беларусі.

Паводле “Радзе Свабода”

ЛЬВОВ (УКРАЇНА)

Украінцы шануюць змагароў за Незалежнасць Беларусі.

Адкрыццё беларускага зямляцтва ў Маскве

10 красавіка сайт украінскай грамадскай арганізацыі “Трызуб” імя Стэпана Бандэры змясціў артыкул Сержука Горбіка “Змагар за незалежнасць Беларусі святамучанік Георгі Бортнік”. Сябры арганізацыі “Трызуб” таксама пераклалі службу і малебен да а. Георгія Бортніка на ўкраінскую мову.

Сяржук Горбік (Украіна)

СТАКГОЛЬМ (ШВЕЦЫЯ)

“Шведская ініцыятыва па правах чалавека” абвясціла “Кампанію 193.1”.

Мэтамі міжнароднай акцыі “Кампанія 193.1 – за свабоду асацыяцыі у Беларусі”, абвешчанай шведскай дэмакратычнай арганізацыяй і праваабаронцам Алесем Бяляцкім, з’яўляецца актывізацыя ўвагі шведскіх палітыкаў і грамадскасці да недапушчальных абмежаванняў свабоды асацыяцыі у Беларусі, а таксама маральнай і матэрыяльнай падтрымка беларускіх арганізацый, якія пацярпелі ў выніку сваёй дзейнасці ад дзяржавы. “Кампанія 193.1” уключае падтрымку арганізацыям, якія пацярпелі ад уціску беларускага рэжыму, асабліва ліквідаваным арганізацыям, што вымушаныя зараз працаваць нелегальна; яна заклікае беларускія ўлады гарантаваць свабоду асацыяцыі у Беларусі згодна Дэкларацыі правоў чалавека ААН і неадкладна адмяніць артыкул 193.1 Крымінальнага кодэксу Рэспублікі Беларусь (незаконная арганізацыя дзейнасці грамадскага аб’яднання, рэлігійнай арганізацыі або фонду, або ўдзелу ў іх дзейнасці); заклікае ўрады дэмакратычных краін звярнуць увагу на недапушчальныя абмежаванні свабоды асацыяцыі у Беларусі і патрабаваць адмены артыкула 193.1. Усе сабраныя сродкі будуць накіраваныя ў першую чаргу на практычны падтрымкі дзейнасці ліквідаваных арганізацый, якія працуюць на дэмакратыю і правы чалавека.

Паводле “Маладога Фронта”

Салідарнасць!

Штомесяц беларусы, якія знаходзяцца ў розных кутках свету, працягваюць рэагаваць на падзеі ў Беларусі.

У **Літве** на працягу месяца прайшлі дзве акцыі салідарнасці. 2 красавіка адбыўся пікет, у якім прынялі ўдзел 9 чалавек. Пікетоўшчыкі трымалі партрэты Аляксандра Казуліна, Андрэя Кіма, Віктара Калая, Зміцера Дашкевіча і Артура Фінкевіча, а таксама плакаты з надпісамі на беларускай і літоўскай мовах: “Свабоду палітзняволеным!”, “Рукі прэч ад СМІ!” і “Свабоду прэсе!”. Другая акцыя прайшла 16 красавіка каля беларускай амбасады, дзе быў пастаўлены стэнд з надпісам “Гуляйце з цацкамі, а не з лёсамі людзей!”. Удзельнікі паклалі цацкі да партрэтаў кіраўніка Беларусі і кіраўнікоў сілавых ведамстваў. Арганізатар акцыі – студэнцкае аб’яднанне ЕГУ.

У **Польшчы** акцыі салідарнасці прайшлі ў некалькіх гарадах. Так, у Варшаве фонд “Свабода і дэмакратыя” абвясціў акцыю “Не – злодзеям з КДБ. Аб’екты ў аб’екты, камп’ютэр за камп’ютэр”. Фонд звярнуўся да ўсіх палякаў з просьбай бясплатна перадаць журналісцкую апаратуру беларускім калегам, якіх улады ў Мінску на працягу аднаго дня пазбавілі артгэхнікі. Замест кожнай адабранай адзінкі тэхнікі прапануецца падарыць беларускім журналістам

дзве. Люблінскія журналісты адраагавалі таксама на ператрусы ў сваіх беларускіх калег. Яны прайшлі галоўнымі вуліцамі горада з заклеенымі стужкай вуснамі і трымаючы ў руках бел-чырвона-белы сцяг.

У **Рэсіі** 1 красавіка ля беларускай амбасады адбыўся аднаасобны пікет. Усяго ў пікеце прыняло ўдзел каля 10 чалавек, якія змяняліся прыблізна праз гадзіну. Сярод удзельнікаў пікета былі прадстаўнікі беларускай дыяспары ў Маскве, актывісты рухаў “Абарона” і “Ініцыятыва”. Пікет быў прызваны падтрымаць Андрэя Кіма. А ў дзень салідарнасці ініцыятыва “Салідарнасць з Беларуссю” правяла пікет салідарнасці з беларускімі палітвязнямі насупраць беларускай амбасады.

У трох гарадах **Украіны** – Львове, Роўне і Валыні 16 красавіка адбылася традыцыйная акцыя “Дзень малітвы за Беларусь”. Так украінскія беларусы выказалі сваю салідарнасць са змагарамі за свабоду і дэмакратыю ў Беларусі.

Беларусы **Эстоніі** 16 красавіка ў Нарве наладзілі імправізаваны пікет пад бел-чырвона-белым сцягам і раздачай буклетаў пра беларускіх палітвязняў і беларускую нацыянальную сімволіку.

Чэхія падтрымала беларускіх апазіцыянераў акцыяй пратэсту супраць судовых працэсаў, якія

адбываліся ў Мінску. На пляцоўцы вакол беларускай амбасады ў Празе з’явіліся графіці “16-га – Дзень салідарнасці” і “Беларусь 1994 – ?”. Такім чынам актывісты грамадзянскай супольнасці “Свабодная Беларусь” нагадваюць еўрапейцам, што ў краіне ў сэрцы Еўропы дасюль пануе дыктатура.

А ў **Мінску** быў выкарыстаны новы, крыху нязвыклы для нашай краіны, фармат акцыі. Так, 15 красавіка, у другой палове дня, у горадзе было праведзена 50 адзіночных пікетаў працягласцю ад 5 да 10 хвілін. У кожным з іх браў удзел адзін чалавек. Актывісты кампаніі становіліся за партрэтамі сваіх сяброў, якіх заўтра чакае суд, ля дзяржаўных устаноў, крамаў, рынкаў, цэркваў, на плошчах і прыпынках грамадскага транспарту. У некаторыя месцы праз пэўны час пасля сканчэння пікету прыбывалі супрацоўнікі міліцыі, прычым, бліжэй да вечара іх паводзіны становіліся больш разгубленымі і нервовымі. Ніводнага з пікетоўшчыкаў ім у гэты дзень не ўдалося затрымаць.

Паводле “Радые Свабода”, “Харты-97”, “Польскага радые для замежжа”, сайту “Мы памятаем”, “Малады фронт”

ВІНШАВАННІ

ВІНШАВАННІ СЯБРОЎ ВЯЛІКАЙ РАДЫ

Маём гонар павіншаваць з Днём нараджэння сяброў Вялікай Рады, якія нарадзіліся ў траўні: **Аляксея Каралая, Алеся Петрашкевіча, Барыса Стука** (Беларусь), **Алега Латышонка** (Польшча). Прыміце ад нас шчырыя пажаданні шчасця, доўгага жыцця, выдатнага здароўя, натхнёнай працы, духоўнай і творчай самарэалізацыі.

Управа МГА “ЗБС
“Бацькаўшчына”

ПОСТАЦЬ

БАРЫС КІТ

Працяг.

Пачатак на стар. 5

Такі гонар у ЗША маюць людзі за асабістыя заслугі перад краінай.

“Працоўнай групай беларуска-нямецкіх сустрэч” заснавана Прэмія імя Барыса Кіта, якая ўручаецца пісьменнікам, навукоўцам, журналістам і студэнтам, вядомым сваёй дэмакратычнай дзейнасцю ў Беларусі (яе атрымалі пісьменніца В.Іпатава (2003), доктар медыцыны А. Майсяёнак (Гродна, 2003)). У Мінску створана аб’яднанне “Сябрына Барыса Кіта”. Штогод з юбілеямі яго віншуе прэзідэнт ЗША. Апошнія 35 гадоў Барыс Кіт жыве ў Франкфурце-на-Майне ў Нямеччыне.

БОЛЬ НАРОДА - ЧАРНОБЫЛЬ

Працяг.

Пачатак на стар. 1

Частка з іх – каля комплексаў мясцовых атамных электрастанцый.

24 красавіка ў Вільні (**Літва**) ў вучэбным корпусе Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта была зладжана акцыя “Чарнобыль у кожным з нас!”. Цягам чатырох гадзін былі паказаны шматлікія ролікі на чарнобыльскую тэматыку. 26 красавіка каля амбасады Рэспублікі Беларусь у Літве была зладжана “вахтавая” акцыя. Раздавалі мінакам улёткі на рускай і англійскай мовах. Напрыканцы акцыі прадстаўнікі амбасады выклікалі паліцыю. Але праз гадзіну пікетоўшчыкі запалілі светачы і павесілі плакат з надпісам “Чарнобыль у кожным з нас! Не – АЭС!”.

Паводле “Харты-97”, ЗБМА, БМРА, “Польскага радые для замежжа”, Беларускай правааслаўнай парафіі

ЛЯВОН ВОЛЬСКІ ВЫДАЎ ДЭБЮТНЫ СОЛЬНЫ АЛЬБОМ

На сайце www.lvolski.com 16 красавіка адбыўся рэліз дэбютнага сольнага альбома Лявона Вольскага “Куплеты і прыпевы” – ён распаўсюджваецца цалкам бясплатна ў лічбавым фармаце mp3. Альбом складаецца з 10 песняў, вытрыманых у стылістыцы арт-брутал і трэш-шансон. У якасці бонуса на сайце таксама можна спампаваць трэш-відэа “Еўравізія”.

“Куплеты і прыпевы” – гіпермінімалістычны і гіперканцэптуальны праект. Гэта сатырычныя замалёўкі на мяжы рэчаіснасці і брутальнай фантазіі. Іх “лірычныя” героі ўзятыя з рэальнага жыцця – алкаголікі і оперныя спявачкі, дэпутаты і палітычныя каментатары, эстрадныя зоркі і памежныя кантрабандысты. Альбом атрымаўся брутальны і жорсткі – з аднаго боку, тэатральны і гумарыстычны – з другога.

Ідэя альбому з’явілася ўвосень 2006-га. “Я недзе прачытаў пра тое, як нейкі дэпутат прапанаваў стэрылізаваць бамжоў, алкаголікаў і злых аліментшчыкаў, – распавядае Лявон. – Адразу нарадзілася песня “Дэпутаты”. Яна і дала ідэю – зрабіць гэтакі брутальны трэш-шансон-праект”. Астатнія песні з’явіліся вельмі хутка. Ужо ўвесну 2007-га альбом быў запісаны, а летам – зведзены. Апошняя кропка ў падрыхтоўцы стаў кліп “Еўравізія”, зняты ў лістападзе 2007 г. Ён жа стаў першым крокам у прамоцыі дыска – прэм’ера гэтага трэш-відэа адбылася 1 красавіка. За два тыдні яго паглядзела больш за 5 тысяч інтэрнэт-карыстальнікаў.

Паводле сайта “tut.by”

ВЫЙШАЎ РАМАН ТОЛКІНА ПА-БЕЛАРУСКУ

Раман “Звяз пярсцёнка” са славамі серыі Дж.Р.Р. Толкіна “Уладар пярсцёнкаў” выйшаў па-беларуску. Пераклалі яго з англійскай Крысціна Курчанкова і Зміцер Магілёўцаў.

Тэкст крыху адаптаваны для беларускага чытача: да прыкладу, замест англійскіх, хобіты і эльфы

карыстаюцца старажытнымі беларускімі адзінкамі вымярэння (паводле Статута ВКЛ).

Паводле “Нашай Нівы”

ІНІЦЫЯТЫВА ПА СТВАРЭННІ ПОМНІКА Ф. АЛЯХНОВІЧУ

9 сакавіка споўнілася 125 гадоў з дня нараджэння Францішка Аляхновіча, славутага беларускага драматурга. Яго жыццё і творчасць непарыўна звязаны з Вільняй: тут ён нарадзіўся, тут працаваў, тут пахаваны. Гісторыкі часта называюць яго бацькам беларускага тэатра. У Рэспубліцы Беларусь няма помніка яму, ні вуліцы з ягоным іменем. У гонар Ф. Аляхновіча не створаны ні музеі, ні тэатры, яго не вывучаюць у школе. Як арыштавалі яго бальшавікі ў 1927 г., прычапілі яму ярлык “ворага народа” – так і сёння не дачакаўся прызнання ў роднай краіне.

А гэты чалавек варты ўсялякай увагі і павагі. Ён стваральнік першых беларускіх тэатраў у Вільні і Мінску, аўтар дзясяткаў п’ес, выдавец і публіцыст. Асабліва трэба адзначыць ягоную кнігу “У кіпцюрох ГПУ”. Пасля таго, як у 1933 г. яму ўдалося вырвацца з савецкага пекла ў родную Вільню, былі напісаны гэтыя ўспаміны. Кніга адразу была перакладзена на сем моваў. Такім чынам беларус Ф. Аляхновіч ці не самы першы раскажаў свету пра жахі савецкай карнай сістэмы. Сёння на могілках Росы ў Вільні яму ўсталяваны помнік. На жаль, гэта не сапраўдны помнік, а пластыкавая мадэль. Чакалася, што беларускія ўлады знойдуць сродкі і паставяць каменны манумент...

Сёння беларускія грамадскія арганізацыі ствараюць камітэт, каб самастойна паставіць помнік. **Заклікаем усіх беларусаў да ўдзелу ў гэтай ініцыятыве.** Ф. Аляхновіч мае права на прыстойную памяць – ён, як Янка Купала і Якуб Колас, стаў класікам беларускай літаратуры.

Людвіка Кардзіс (ГА Беларускі музей імя І. Луцкевіча)

Хведар Нюнька (Таварыства беларускай культуры ў Літве)

Алена Глагоўская і Эмілія Аляхновіч (Беларускае культурнае таварыства “Хатка” ў Гданьску)

ПАЛІТЫЧНАЯ АДЛІГА СКОНЧЫЛАСЯ?

* У Цэнтральным судзе горада Мінска напрацягу некалькі дзён адбывалася слуханне “справы 14-ці”. 22 красавіка за ўдзел у акцыі пратэсту прадпрымальнікаў быў вынесены прысуд, па якім Андрэй Кім атрымаў 1,5 гады турмы, Арцём Дубскі, Аляксей Бондар, Алесь Стральцоў, Алесь Чарнышоў, Міхал Крываву, Таццяна Цішкевіч, Мікола Пашкевіч – 2 гады папраўчых прац на месцы працаўладкавання. Уладзімір Сяргееў, Антон Койпіш штраф у 100 базавых. Судовы працэс адносна астатніх абвінавчаных быў перанесены на пазнейшы тэрмін.

* У Маскоўскім судзе Мінска адбыўся працэс над Паўлам Севярыным. Яго аштрафавалі на 40 базавых велічыняў – 1 млн. 400 тыс. беларускіх рублёў за быццам незаконны збор 50-ці тысяч подпісаў пад просьбай палепшыць законы, якія рэгулююць рэгістрацыю і дзейнасць рэлігійных аб’яднанняў.

* 15-сутачным арыштам пакараны беларускі палітык Вячаслаў Сіўчык за арганізацыю цырымоніі ўсталявання крыжа ў вёсцы Дражня, знішчанай партызанамі падчас Другой сусветнай вайны.

* Суд Маскоўскага раёна Мінска прызначыў лідэру прадпрымальнікаў Сяргею Парсюкевічу 2,5 гады калоніі агульнага рэжыму. Прадпрымальнік таксама мусіць выплаціць “збітаму” міліцыянту Аляксандру Дулубу 1 мільён 100 тысяч рублёў кампенсацыі.

* З 24 красавіка ўказам кіраўніка дзяржавы грамадскія недзяржаўныя арганізацыі пазбаўленыя колішняга льготнага каэфіцыента па стаўках арэнды. У выніку, цяпер для многіх арэндная плата падскочыла ў 10 разоў. Сотні грамадскіх недзяржаўных аб’яднанняў Беларусі могуць застацца без юрыдычных адрасоў.

АЛЕ БЫЎ І ПАЗІТЫЎ

* 16 красавіка Савет Рэспублікі ратыфікаваў пагадненні паміж урадамі Беларусі і Венесуэлы аб адмене віз у нацыянальных пашпартах.

Паводле “Радые Свабода”, “Радые Рацыя”, БелаПАН, “Беларуская навіна”, Інтэрфакс, “Польскае радые для замежжа”

Беларусы ў свеце

№4 (75), красавік 2008

Інфармацыйны бюлетэнь
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”.

Распаўсюджваецца на правах
унутранай дакументацыі.

Меркаванні аўтараў могуць не супадаць з думкай рэдакцыі.
Апрацоўка і вёрстка – М. Азаронак
Адказныя за нумар –
А. Макоўская, Н. Шыдлоўская

Наклад 250 асобнікаў

Адрас рэдакцыі:
вул. Рэвалюцыйная, 15, г. Мінск
220030, Рэспубліка Беларусь
www.zbsb.org
zbsb@lingvo.minsk.by; zbsb@tut.by

тэл./факс (+375 17) 224-79-35